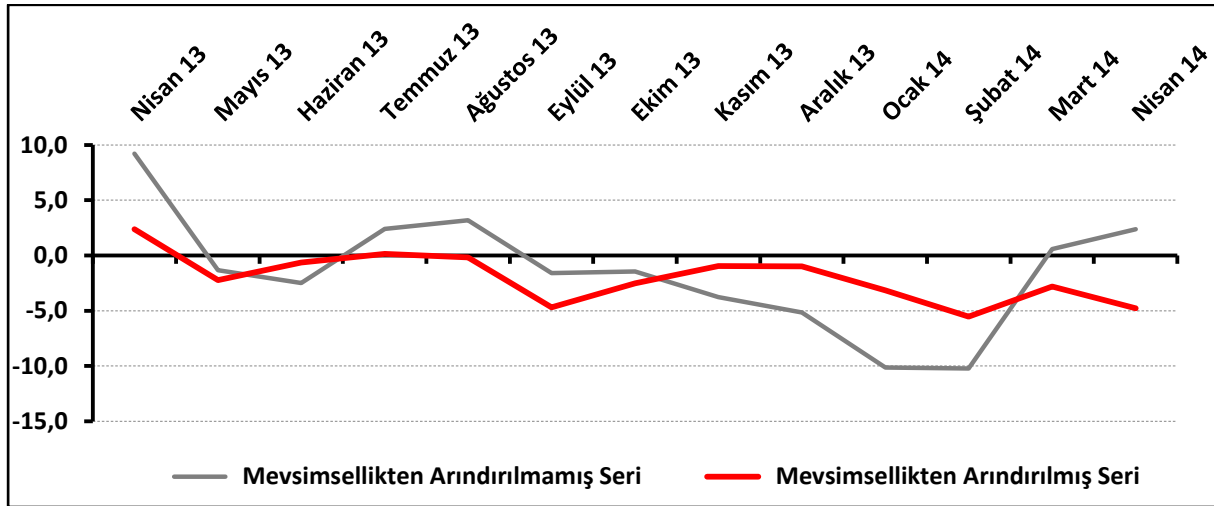

PERAKENDEDE GÜVEN DÜŞTÜ, BEKLENTİLER DURAĞAN SEYREDİYOR

TEPE, Nisan 2014'te bir önceki aya ve geçen yıla göre düştü. Gelecek 3 aydaki sipariş, satış ve satış fiyatı beklentileri geçen yıla göre arttı. Ancak satış beklentileri 6 aydır durağan seyrediyor. Geçen yıla ve geçen 3 aya göre işlerin durumunda Mart 2014'e göre artış oldu. İşlerdeki toparlanma algısı 4 ay sonra yükselmiş oldu. AB-28'de perakende güveni geçen aya ve geçen yıla göre yükseldi. Türkiye, geçen yıla göre AB-28'de perakende güven en çok düşen ülke oldu.

Perakende güveni bir önceki aya ve geçen yıla göre düştü:

2014'e düşme eğilimi ile başlayan TEPE, mart ayındaki yükselişin ardından nisanda yeniden düştü. TEPE, Nisan 2014'te -4,8 değerini aldı. TEPE, bir önceki aya göre 2 puan, geçen yılın aynı dönemine göre ise 7,2 puan düştü. TEPE'nin geçen yıla göre düşüşünde geçtiğimiz 3 aya göre işlerin durumundaki düşüş ve mevcut stok düzeyindeki artış etkili oldu.

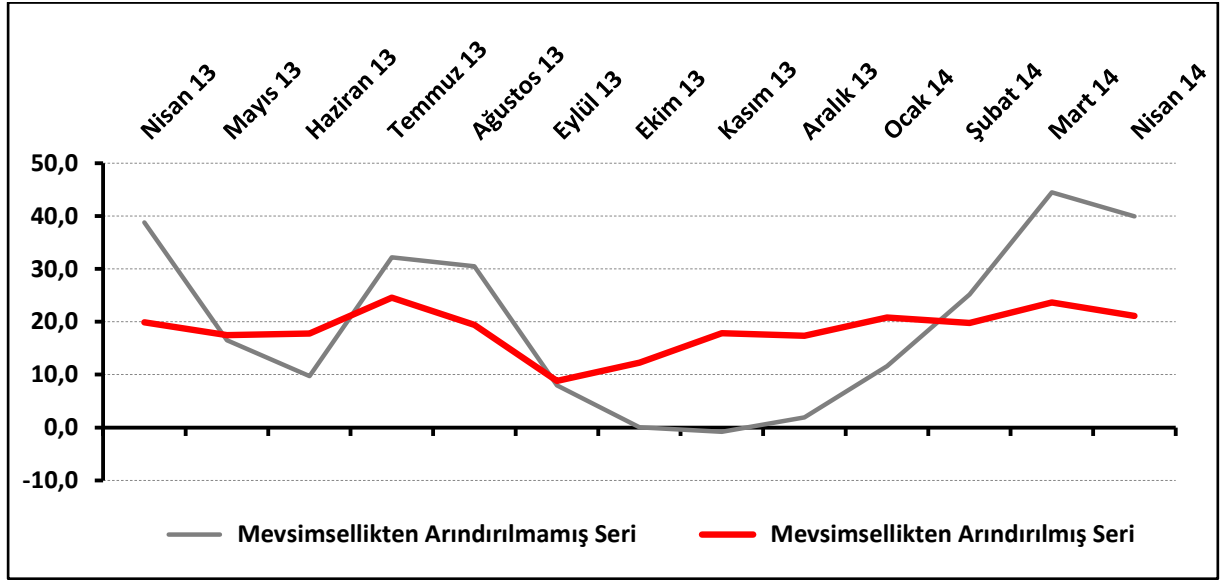
Şekil-1. TEPE (Mart 2013 – Mart 2014)**Tablo-1.** TEPE (Mevsimsellikten arındırılmış seri)

%	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2012	-0,9	0,1	-1,5	-6,5	-2,7	-6,7	-5,6	-6,1	-3,6	-2,6	-4,1	-3,9
2013	-1,1	-1,9	-1,9	2,4	-2,2	-0,6	0,1	-0,2	-4,7	-2,5	-1,0	-1,0
2014	-3,1	-5,5	-2,8	-4,8								

Satış beklentileri 6 aydır durağan seyrediyor:

Nisan 2014'te TEPE anketi katılımcılarının yüzde 55,7'si önümüzdeki 3 ayda işlerinde iyileşme beklerken, işlerinde kötüleşme bekleyenlerin oranı yüzde 15,7 düzeyinde kaldı. İşlerinde bir değişiklik beklemeyenlerin oranı ise yüzde 28,5 oldu. Önümüzdeki 3 aya ilişkin beklentilerin denge değeri Nisan 2014'te 21,1 puan oldu. Önümüzdeki 3 aya ilişkin satış beklentilerinde Nisan 2013'e göre 1,2 puanlık artış, Mart 2014'e göre ise 2,5 puanlık düşüş oldu. Satış beklentileri Kasım 2013'ten buyana durağan bir seyir izliyor.

Şekil-2. Önümüzdeki 3 aya ilişkin satış beklentisi (%arttı – %azaldı) (Nisan 2013 – Nisan 2014)

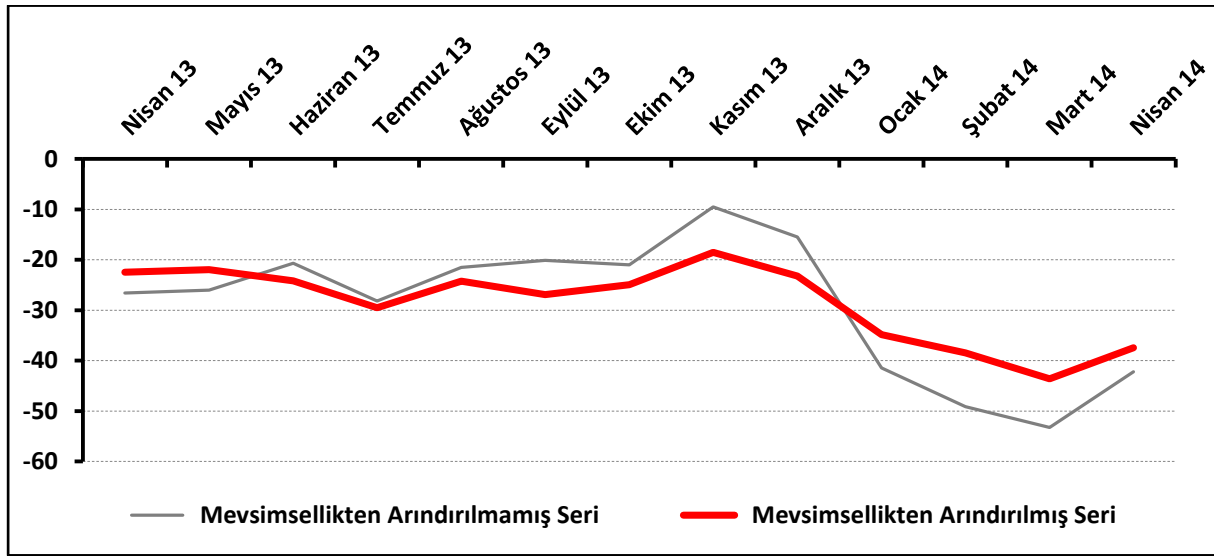
Tablo-2. Önümüzdeki 3 aya ilişkin satış beklentisi (%arttı – %azaldı) (Mevsimsellikten arındırılmış seri)

%	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2012	10,5	14,9	12,5	8,1	7,3	7,8	4,1	7,2	13,4	18,3	11,1	15,3
2013	11,9	11,2	14,8	19,9	17,5	17,8	24,6	19,4	8,8	12,3	17,8	17,4
2014	20,8	19,8	23,6	21,1								

İşlerdeki toparlanma algısı 4 ay sonra yükseldi:

Nisan 2014'te TEPE anketi katılımcılarının yüzde 10,7'si geçen yılın aynı dönemine göre işlerinde artış olduğunu belirtirken, işlerinde düşüş olduğunu belirtenlerin oranı yüzde 52,9 oldu. Geçen yıla göre işlerinde bir değişiklik olmadığını belirtenlerin oranı ise yüzde 36,5 oldu. İşlerin geçen yılın aynı dönemine göre durumunun denge değeri Nisan 2014'te -37,5 puan oldu. İşlerin geçen yılın aynı dönemine kıyasla durumunda Mart 2014'e göre 6,1 puanlık artış, Nisan 2013'e göre ise 15 puanlık düşüş oldu. İşlerdeki toparlanma algısı Kasım 2013'ten buyana ilk kez yükseldi.

Şekil-3. İşlerin geçen yılın aynı dönemine göre durumu (%arttı – %azaldı) (Nisan 2013 – Nisan 2014)

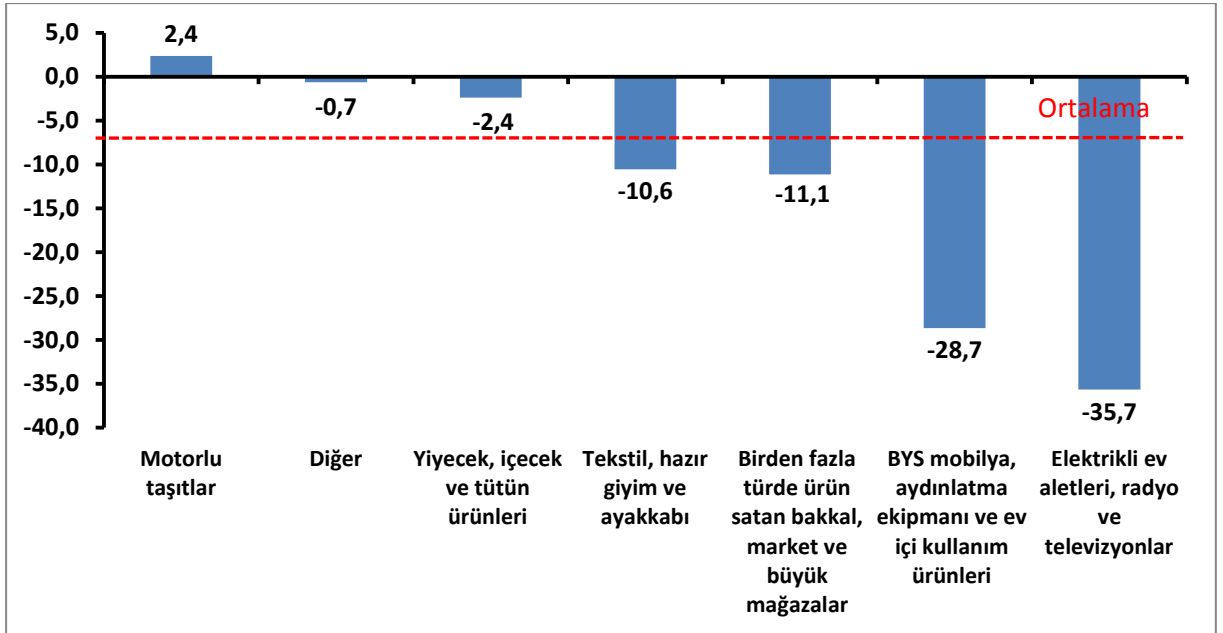
Tablo-3. İşlerin geçen yılın aynı dönemine göre durumu (%arttı – %azaldı)
(Mevsimsellikten arındırılmış seri)

%	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2012	-27,4	-27,1	-26,0	-23,4	-26,2	-33,6	-30,3	-34,6	-23,5	-27,2	-32,6	-24,6
2013	-20,2	-17,1	-15,8	-22,5	-22,0	-24,2	-29,5	-24,3	-26,9	-24,9	-18,5	-23,2
2014	-34,9	-38,5	-43,6	-37,5								

Nisanda en iyi performansı motorlu taşıtlar sektörü gösterdi:

Alt sektörler itibariyle bakıldığında bir önceki yılın aynı dönemine göre, motorlu taşıtlar sektörü en iyi performansı gösteren sektör oldu. Motorlu taşıtlar sektörü dışındaki tüm sektörlerde geçen yıla göre düşüş yaşandı. “Diğer” (akaryakıt istasyonu, eczane, parfümeri, nalbur, züccaciye, kırtasiye, vb.) ve yiyecek, içecek ve tütün ürünleri sektörlerinde düşüş ortalama düşüşten daha az oldu. Tekstil, hazır giyim ve ayakkabı, birden fazla türde ürün satan bakkal, market ve büyük mağazalar, mobilya, aydınlatma ekipmanları ve ev içi kullanım ürünleri ve elektrikli ev aletleri, radyo ve televizyonlar sektörlerinde ise geçen yıla göre düşüş ortalama düşüşten fazla oldu. Geçen yıla göre en fazla düşüş elektrikli ev aletleri, radyo ve televizyonlar sektöründe oldu.

Şekil-4. Alt sektör bazında TEPE'nin Nisan 2014'te bir önceki yılın aynı dönemine göre değişimi (puan) (Mevsimsellikten arındırılmış)

Perakendede sipariş beklentilerinde artış yaşandı:

TEPE anketine soru bazında bakıldığında Mart 2014'e göre, "önümüzdeki 3 aydaki satış ve satış fiyatı" beklentilerinde düşüş görüldü. Diğer tüm beklentilerde ve mevcut durumlarda ise artış yaşandı. Nisan 2013'e göre, "geçen 3 aya ve geçen yıla göre işlerin durumunda" ve "önümüzdeki 3 aydaki istihdam" beklentilerinde düşüş yaşandı. Perakendede tedarikçilerden sipariş, mevcut stok düzeyi ve mağaza sayısı beklentilerinde artış oldu.

Tablo-4. TEPE soru bazında detaylı sonuçlar (puan) (Mevsimsellikten arındırılmış)

Sorular	Endeks 04/2013	Endeks 03/2014	Endeks 04/2014	Bir önceki aya göre değişim 04/2014	Bir önceki yılın aynı ayına göre değişim 04/2014
Geçtiğimiz üç ayda işlerinizin gelişimi ne yönde oldu?	-30,1	-52,7	-41,5	11,2	-11,4
Mevcut stok düzeyiniz hakkında ne düşünüyorsunuz? ¹	17,2	17,5	6,6	-10,9	-10,6
Tedarikçilerden siparişlerinizin önümüzdeki üç ayda ne yönde değişeceğini düşünüyorsunuz?	4,3	5,2	14,1	8,9	9,8
Satışlarınızın önümüzdeki üç ayda ne yönde değişeceğini düşünüyorsunuz?	19,9	23,6	21,1	-2,5	1,2
İstihdam ettiğiniz personel sayısının önümüzdeki üç ayda ne yönde değişeceğini düşünüyorsunuz?	13,8	-1,1	3,0	4,1	-10,8
Satış fiyatlarınızın önümüzdeki üç ayda ne yönde değişeceğini düşünüyorsunuz?	13,8	56,8	46,6	-10,2	32,8
İşleriniz geçen yılın aynı dönemine göre bu yıl nasıl gelişti?	-22,5	-43,6	-37,5	6,1	-15,0
Mağaza sayınızın gelecek yıl nasıl değişmesini bekliyorsunuz?	6,9	9,6	12,4	2,8	5,5

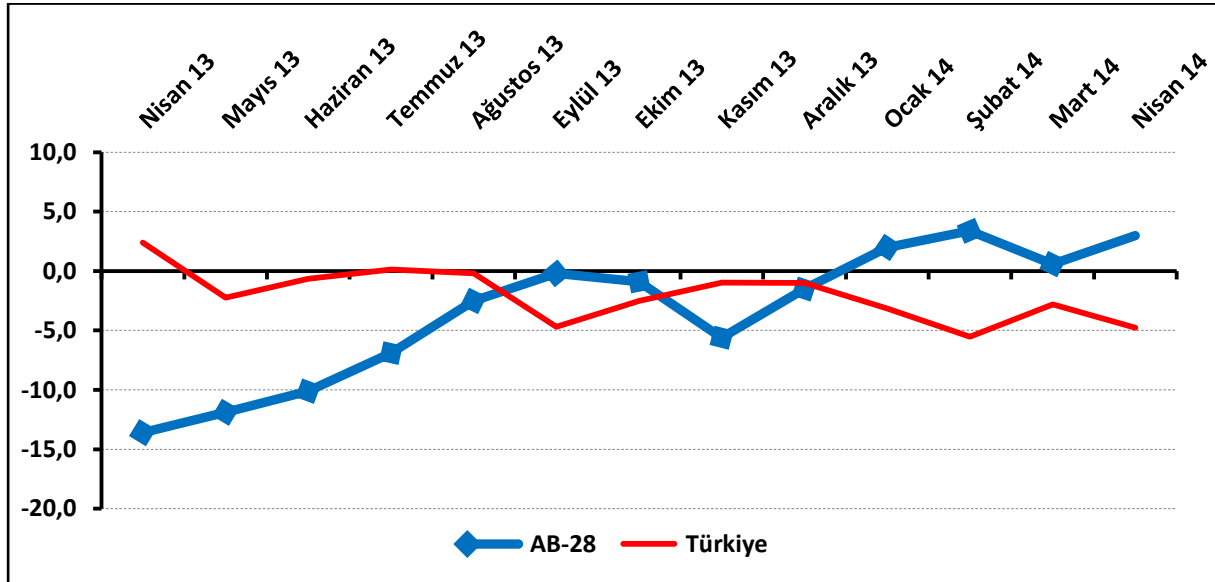
¹ Stok düzeyinde pozitif değer stok düzeyinin normalin altında olduğunu ifade etmektedir.

Tablo-4'deki (-) değerler negatif beklentilerin pozitif beklentilerden fazla olduğunu ifade etmektedir.

AB’de perakende güveni bir önceki aya ve geçen yıla göre yükseldi:

2014’e yükselerek giren ancak mart ayında düşen AB-28 Perakende Güven Endeksi, nisan ayında tekrar yükseldi. AB-28 Perakende Güven Endeksi, Nisan 2014’te 3 puan değerini aldı. AB-28’de bir önceki aya göre 2,4 puanlık, geçen yılın aynı dönemine göre ise 10,6 puanlık artış oldu. Türkiye hem bir önceki aya hem de geçen yıla kıyasla AB-28’den ve Euro Bölgesi’nden daha kötü performans sergiledi. Türkiye, geçen yıla göre AB-28’de perakende güvenin en çok düştüğü ülke oldu.

Şekil-5. TEPE ile AB-28 Perakende Endeksinin karşılaştırılması (Nisan 2013 – Nisan 2014)

Tablo-5. AB-28 (Mevsimsellikten arındırılmış seri)

%	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2012	-13,8	-11,6	-11,0	-8,1	-14,2	-9,6	-9,9	-13,1	-14,9	-12,6	-8,7	-10,1
2013	-9,1	-10,0	-12,6	-13,6	-11,9	-10,1	-6,9	-2,5	-0,2	-0,9	-5,6	-1,5
2014	2,0	3,4	0,6	3,0								

AB'de perakende güveninde en iyi performansı Güney Kıbrıs sergiledi:

AB-28 ülkeleri ve Türkiye'nin Perakende Güven Endeksi değerlerine bakıldığında Güney Kıbrıs'ın geçen yıla göre en fazla artış yaşanan ülke olduğu görüldü. Güney Kıbrıs'ı, İsveç, Belçika, İngiltere ve İtalya takip etti. Geçen yıla göre düşüş sadece Slovakya, Danimarka ve Türkiye'de yaşandı. Bir önceki aya göre en fazla artış ise yine Güney Kıbrıs'ta oldu. AB-28 Perakende Güven Endeksi, hem geçen yıla hem de geçen aya göre Euro Bölgesi'ne oranla daha iyi performans sergiledi.

Tablo-6. AB-28 Ülkeleri ve Türkiye'nin Perakende Güven Endeksi karşılaştırmaları (Nisan 2013 ve Mart 2014'e göre) (Mevsimsellikten arındırılmış seri)

Ülkeler/ (Puan)	Nisan 2013'e göre Perakende Güven Endeksi'ndeki Değişim*	Mart 2014'e göre Perakende Güven Endeksi'ndeki Değişim
Güney Kıbrıs Rum Yönetimi	39,4	13,2
İsveç	24,6	2,6
Belçika	24,4	-3,4
İngiltere	21,5	12,7
İtalya	21,2	2,5
Portekiz	20,9	-0,5
İspanya	20,5	-0,6
Macaristan	19,3	-1,6
Yunanistan	17,0	0,3
AB-28	16,6	2,4
Hırvatistan	16,1	11,2
Euro Bölgesi-17	15,8	-0,1
Çek Cumhuriyet	14,8	2,5
Almanya	14,5	-1,0
Finlandiya	13,1	7,2
Polonya	12,2	0,2
Fransa	12,0	-0,5
Avusturya	11,3	0,7
Bulgaristan	10,8	-0,8
Hollanda	10,2	0,0
Slovenya	9,8	-3,0
Estonya	9,3	-0,7
Letonya	6,5	-1,0
Litvanya	3,6	-1,2
Romanya	2,6	-3,9
Slovakya	-0,6	1,4
Danimarka	-2,4	0,6
Türkiye	-7,2	-2,0

*Sıralama Nisan 2013 değişimine göre yapılmıştır.

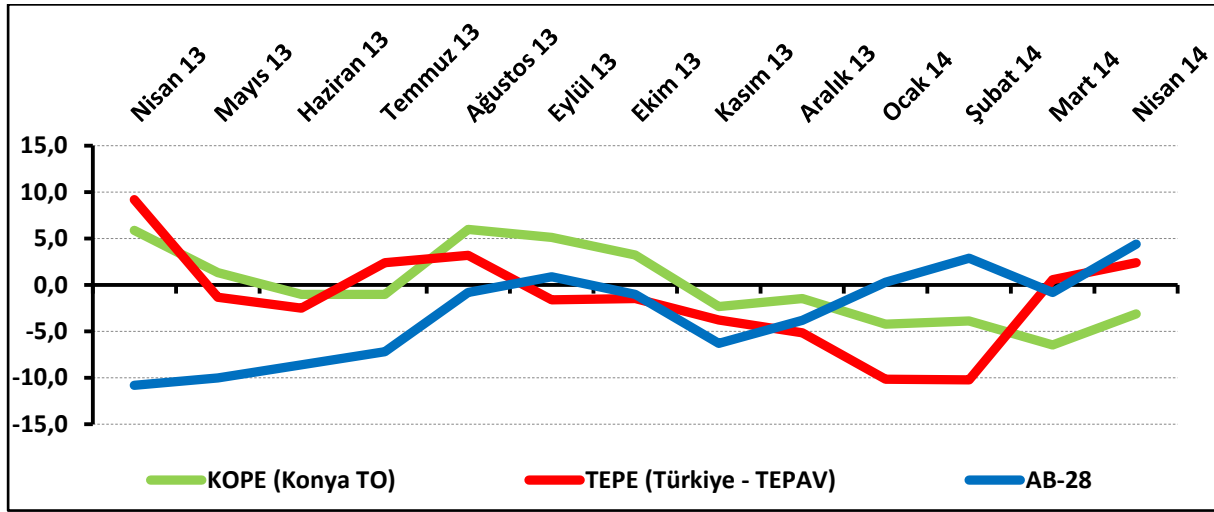
Konya perakendesinde gelecek beklentilerinde düşüş yaşandı:

TEPAV ve Konya Ticaret Odası (KTO) işbirliğinde gerçekleştirilen Konya Perakende Güven Endeksi (KOPE) kapsamında Şubat 2012'den bu yana Konya'da faaliyet gösteren 300 perakendeci ile her ay yüz yüze anketler yapılıyor.

Mart ayında TEPE 2,4 değerini alırken, KOPE -3,1 değerini aldı. Kasım'dan bu yana negatif bölgede değer alan Konya perakendesi, nisan ayında da yine negatif bölgede değer aldı. KOPE, mart ayındaki düşüşün ardından nisan ayında kısmen yükseldi. KOPE, geçen yılın aynı dönemine göre 9 puan, TEPE ise 6,8 puan düştü. Konya perakendesi, nisan ayında hem Türkiye genelinden hem de AB-28'den daha kötü bir değer aldı.

Konya perakendesinde önümüzdeki döneme ilişkin satış, sipariş, istihdam ve mağaza sayısı beklentilerde geçen yıla göre düşüş yaşandı.

Şekil-6. KOPE, TEPE ile AB-28 Perakende Endeksinin karşılaştırılması (Nisan 2013 - Nisan 2014) (Mevsimsellikten arındırılmış seri)

Tablo-7. Konya Perakende Güven Endeksi (Mevsimsellikten arındırılmış seri)

%	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2012	---	0,6	2,7	7,9	2,6	1,0	-3,4	4,9	-1,8	-4,1	-6,6	-9,4
2013	-3,6	2,6	4,9	5,9	1,3	-1,0	-1,0	6,0	5,1	3,2	-2,3	-1,4
2014	-4,2	-3,9	-6,4	-3,1								